

Szerkesztőség:
Templomudvar 2. sz.
Kiadóhivatal:
Sándor régens-u. 39.
Sürgőny cím: „Délbácska”
Telefonszám: 137.

DEL-BÁCSKA

Előfizetési árak:
Egy hóra - 15 dinár
Negyedévre 45 dinár
Félévre - - 90 dinár
Egyes szám ára:
75 PARA.

Novisad-Ujvidék, 1922 márc. 29

POLITIKAI NAPILAP

III. évf. 65. szám.

Szerda

Nekünk

jugoszláviai magyaroknak a legnagyobb nyugalommal és körültekintéssel kell figyelni a belpolitikai helyzet folytonos változását. A parlamenti helyzet állandó labilitása, amely sohasem engedí nyugvópontra jutni az állam hajóját, hanem a válságok Scylla és Charybdisei között ide-oda hányja, egyszerre csak lehetlenné fog tenni minden egészséges munkát és a korona keresni fogja azt az utat, amelyen haladva biztosítani lehetne az ország kormányzásának zavartalan menetét. Ennek a bekövetkezendő eseménynek az árnyékát már előreveti a ma, érzik, látják a politika folytonos kártyakeverői, hogy a mai helyzet tartóhatatlan, ebből ki kell jutni különben megfeneklik minden szándék, minden program, amely az ország haladásának az elősegítését tűzte ki céljául. Az állandó bizonytalanság, amelyben a jelenlegi kormány kénytelen vegetálni, súlyosan gátolja a bajok orvoslását és az államgépezet normális működését. Kisdédpártarcok veszélyeztetik az ország érdekeit; a folytonos válsághírek lehetlenné tesznek minden munkát és csak arra jök, hogy az ország hitelét és tekintélyét aláássák. Ebből a beteg állapotból csak egy kiút van: a választások megtartása. A népre kell bízni a döntést, mondja ki, kit támogat, kit tart alkalmasnak arra, hogy az országot kivezesse a jelenlegi zavaros állapotból. A választások azonban nagy harcot is jelentenek és akiknek a kezében a kezdeményezés van az már félgőztes. Tudják azt a pártok és minden erejükből azon vannak, hogy minél tökéletesebb felkészültséggel induljanak a küzdelembe. Verbuválják a híveket, hangos dobszóval csöditik a népet, épen ezért nyitott szemekkel, éber gondolattal kell figyelniük mindenre, nehogy a mi kárunkon más örüljön. A parlamenti pártok korifeusai különös előszeretettel keresik fel a magyar falvakat, hogy itt híveket toborozzanak pártjuk és programjuk céljaira. Most azonban, hogy a magyarság politikai megszervezése a befejezettség felé közeledik és a május 7-én megtartandó nagygyűlésen ki fogják mondani a végszót, hogy a Vajdaság magyarsága egy önálló és minden más politikai alakulattól független pártba tömörül, ennek az agitációnak jelentősége és gyakorlati haszna aligha lehet. A magyarság igazi képviselője csak ez a párt lehet, mert csak ez tudja és csak ez érzi át mindazt, ami nekünk fáj, ami nekünk kell és mert csak ez küzdhet őszintén, fenntartás nélkül a bácskai és hánsági magyarság jólétéért, amely együtt az állam üdve is.

Elkerülhetlen a kormányválság

A moratorium és a pártok állásfoglalása — Marinkovics, Kumanudi utódja
A demokraták fenyegetése

Beograd, március 28. Politikai körökben élénken tárgyalják a kormány helyzetét, amelybe a muzulmánok tegnapi állásfoglalása után került. Ez azonban nem bír nagyobb jelentőséggel, mert a kormány többsége ennek dacára is biztosítva van.

Sokkal veszélyesebb a helyzet a moratorium miatt, amelynek ma kellett volna a parlament elé kerülnie. A pártoknak azonban a mai napig nem sikerült ebben a kérdésben megegyezni. Ezért ma délelőtt közös ülést tartottak a demokraták, radikálisok, szlovén földművesek és muzulmánok kiküldöttei. Kumanudi a tárgyaláson hosszabb beszéd keretében kifejtette álláspontját a moratorium ügyében és ennek az elfogadását kérte. Utána többen szólaltak fel, Lazarovics Zsivota a javaslat mellett, az összes radikálisok: Andrics Vlada és Petrovics Nasztas is megfogaltak állást. Miután délelőtt nem sikerült létrehozni a megegyezést, az ülés folytatását délutánra halasztották.

Délután a radikális pártban folyt élénk eszmecsere a moratoriumról. Mivel az összes képviselők a javaslat ellen vannak, a párt miniszterei igyekeztek valamilyen módot keresni a két ellentét kiegyenlítésére, mert különben

elkerülhetlen volna a válság, ami a mai körülmények között igen veszélyes. A radikális képviselők ennek dacára is kitartanak eredeti álláspontjuk mellett és nem hajlandók megszávozni a moratoriumot.

A demokrata pártban is van több képviselő, aki a moratorium ellen foglalt állást, a párt többsége azonban elfogadja azt.

A politikai helyzet egyébként ilyen: Kumanudi beadja lemondását, ha a parlament nem fogadja el a moratoriumról szóló törvényjavaslatot. A radikális pártban ebben az esetben Marinkovics Voja jelenlegi belügyminiszterben látják Kumanudi utódját. A demokraták ha a parlament nem szavazza meg a moratoriumot, kormányválságot rendeznek. Ilyen körülmények között a helyzet rendkívül komoly.

Ennek következtében a miniszterek azon vannak, hogy bármily módon létrehozzák az egyezséget Kumanudi és a radikálisok között, hogy ily módon elkerülhető legyen a válság. Most azon törekednek, hogy a radikálisokkal legalább pro forma elfogadtassék a javaslat, mert Kumanudit talán ily módon is ki lehet elégíteni.

A román parlament megnyitása.

Bukarest, március 28. (Ered. táv.) A parlament új ülészakát a király tegnap nyitotta meg trónbeszéd kíséretében, melyben hangsúlyozta, hogy Sándor király és Mária hercegnő házassága csak szorosabbra fűzi azon kapcsolatot, melyek a két népet már a háború előtt is egymáshoz fűzték. A király kijelentette, hogy a munka és béke után epedő Románia a genuai konferencián támogatni fog minden megoldási kísérletet, mely a résztvevő államok szuverenitásának sérelme nélkül hozzájárulhat Európa gazdasági ujjaépítéséhez.

Gaspari biboros véleménye.

Bécs, március 28. Ismeretes, hogy a versaillesi békeszerződésben benne van, hogy a Hollandiába menekült német excsászár a szövetségeseknek kiadandó, hogy felette, mint háborús-bűnös fölött ítélkezessen. Hoerber dr., a Kölnische Volkszeitung főszerkesztője az elhunyt XV. Benedek pápa emlékére rendezett gyászünnepélyen ezzel a kérdéssel kapcsolatban igen érdekes nyilatkozatot tett. Azt mondta Hoerber dr.,

hogy Gaspari vatikáni államtitkár 1919-ben írásbeli véleményét dolgozott ki, amelyben a kiadatási kérelem teljes jogi tarthatatlanságát bebizonyította. Ez a vélemény annak idején megküldetett a Kölnische Volkszeitungnak is, mely azt ki is nyomatta, ám a lapot a megszálló hatóságok elkobozták.

A szovjet végrehajtóbizottság elnökjelöltjei

Moszkva, március 27. A szovjet végrehajtóbizottság elnökségére a következőket jelölték: Zinovjev és Radek, Oroszország, Bramler, Németország, Sourine és Sellier, Franciaország, Ferraccini, Olaszország, Kreibick, Csehország és Kun Béla, Magyarország. Kun Béla kijelentette, hogy minden erejét a magyar párt talpraállításának és megerősítésének akarja szentelni, s ezért a jelöléstől visszalép. Kun helyébe Carr, amerikai kommunistát jelölték.

Bányászstrájk Szlovéniában.

Laibachból jelentik, hogy igen sok szlovéniai bányában sztrájk tört ki a munkások bérkövetelése miatt.

Páris 1922-ben

Sokat vártam Páristól, de még többet kaptam. Szeretném személni behunyul, mert fáj a fény, a ragyogás és szeretném, ha mélyen agyamba vésődne emléke. Itt állok a pompás Palace de la Concorde-on, majd megindulok, sodor magával a tömeg a Champs Elysées a Palais d'Industrie felé, ahol valami kiállítás van.

Az ut szinte ragyog: a magaról szinte fehéren izzó lámpák terjesztik a nappali fényességet, míg alacsonyabban három—tizenöt-ágú kandaláberek sorakoznak lobogó lánggal. A kiállítási palota meg egyenesen ég a fényben. Milliányi villanykörte, kisebb nagyobb, egyaránt furfangos elrendezéssel világít és bámulatja magát, mint a szép asszony butonjait. A tömeg ki-behümpölyög. Könnyedén, vidáman, gond nélkül. Itt nem az a téma, hogy „veszek valutát” — a politikálás is csak pár ember passziója. A beszélgetés a szerelem, színház, irodalom és divat körül folyik.

Színház. Nagy vita folyik Párisban arról, hogy a nők kalap nélkül, vagy kalapban jelenjenek-e meg a nézőtérén. Az állami színházak: a Theatre Français, az Opera, az Opera Comique és az Odéon erősen harcolnak a kalap ellen, míg a magán-színházak nem bánják, ha a hölgyek kalapban jelennek meg, mert ezzel emelik az előadás fényét. Egyébként ez a veszekedés már lassan 12 éve tart és kell még egy tucat esztendő a megoldásig. A színházak ma csaknem kivétel nélkül vacsora után kezdik előadásukat. A kritikusok és a színházak között ma is olyan a viszony, mint a kutya és a macska között, ahol csak tehetik borsot törnek egymás orra alá. De a kritikusok még a színháznál is jobban haragudnak olyan kollégájukra, aki belép a drámaírók sorába.

A nők kezdenek felhagyni a feminista mozgalmakkal. Jobban érdekli őket a divat és a szerelem. De a szerelemben is bizonyos szabadságot követelnek. Nem bolondjai a házasságnak, mint leányulok, hanem inkább szeretnek a szó legnemesebb értelmében.

De már úgy látom, hogy elméleteket állítok fel ahelyett, hogy száraz krónikása lennék a dolgoknak. De Párisról nem lehet szárazon írni. Talán lemásoljam, hogy a divat férfiaknál a gombnélküli kis kivágásos kabát, rövid nadrág, hegyes orru francia szabású cipők, egészen új fazonú kemény kacsuk gallér és, hogy a szürkébe átmenő kék szín dominál? Esetleg, hogy a hölgyek fekete selyemruhát hordanak, kicsit hosszabb szoknyával mint nálunk, többnyire örfiási kalapot? Vagy azt írjam, hogy az utca tele van kerékpározó ljjakkal és hajadonokkal, s hogy nem ritka a kislányból álló bicikliző család, minek hatása nálunk csöndületet okozna, itt meg még csak észre sem vesszük?

Az irodalom is szóbeszéd tárgya. Anatole France neve a Nobel-díjjal kapcsolatosan különösen aktuálissá vált. Minden francia büszke rá és nincs olyan ember, aki ne tudná, hogy a „Les légions de Varus” című verskötettel lépett fel és, hogy a Le livre de mon ami, Les lys rouges, Balthazar, Silvestre Bonard, Les Puits de Saint Claire a legjobb művel, valamint, hogy U. Bergeret álnév alatt ő írja a párisi lapok legszebb cikkeit.

Szerelem. Ha Pétervár a tél városa, Newyork az üzleté, Róma a régiségé, úgy Páris a szerelemé. Sehol annyira nem kacérak és nem könnyűvéredek a nők, mint itt. Itt csaknem valamennyi férfi aszfaltbetyár, viszont a nők megkivánják tőlük, hogy azok legyenek. Meg kell azonban jegyezni, hogy egyetlen ország lapjaiban sem olvashatunk annyi családi tragédiát, véres bosszúállást, víriolos merényléteket, mint a Matinben vagy a Figaróban. Sehol nincs annyi kapu alá kitétt gyermek, bukott nő, öngyilkosság, mint itt.

Ez Páris!

Fény, ragyogás, pompa mindenfelé. Itt fölényes, öntudatos mindenki, mintha ez az elegáns szabású kék-szürke gombtelan ruhával együtt járna. Vagy az estélyi ruhás nézőtér, mintha új vért öntene az emberi erekbe a kábítóan parfümös színházban, hol a színpadon forró drámák és élénk vígjátékok peragnek a legraffináltabb díszetekkel.

Itt nincs megállás, haladás van.

Az angol világbirodalom forrongásai

Önálló Egyiptom — Hindu nacionalizmus — A Fokföld lázadása

Allg sikerült Lloyd Georgenak az írek megbékítése által Angliának egy több mint száz éves nyitott sebet behegezteni, a párja nélküli álló világbirodalom legkülönbözőbb részeiből hozta újabb forrongások hírére a táviró. Kiszámíthatatlan következményekkel járhatnak ezek a gögös Albion világhatalmi helyzetére és részben máris nem remélt változásokat idéztek elő. A ravaszul kézrekerített Egyiptom függetlenségét már kénytelen volt visszadni. Indiában a hindu nacionalistáknak Ghandi által vezetett mozgalmát nem fogja a szent vezér letartóztatása megszüntetni. És a burok földjének népe sem mondotta ki bizonyára az utolsó szót azáltal, ha sikerült is a láradás; leverni az angol tulerőnek.

A fák a világpolitikában sem nőhetnek az égig. Jövőben látni vélők az angol világbirodalomnak romlását már régebben megjósolták s úgy gondolták, hogy ezt a világháború csak siettetni fogja, mert birtokain lévő népeknek öntudatát a világháborúban vitt segítő szerepük nagyban erősítette. Ha e szétomlást folyamatnak tempóját sikerül megállítani, ez csak az angol politika hagyományos rendkívüli ügyességének lesz tulajdonítható. Ugyanazon angol politikáknak, amely allg száz év alatt a mai párja nélküli álló világbirodalmat létrehozta. Amikor a mai Észak-Amerika elveszett számukra, azt lehetett volna hinni, hogy az angol világuralom soha többé nem kap lábra. Az angol birtokból csak Kanada maradt meg, egy körülbelül száz-ezer lakost számláló jelentéktelen telepítés. Ezenkívül néhány sziget Nyugat- és pár éppen nem biztosított birtok Kelet Indiában, néhány értéktelen állomás Afrikában. A gyarmati hivatal megszüntetik. Nem szükséges többé. És ma? Az egész földnek majdnem egy negyedrészé angol birtok. És a föld népének több, mint negyedrészé angol alattvaló, 65 millió angol ember uralkodik 435 millió idegen felett.

Egyiptom függetlenségének visszaadása nem csekély kudarc az angol politikának. Vagy talán dicsőséges megerősítése a régi elvnek, amely szerint mindig az utolsó pillanatban megadott engedményekkel tudta elejét venni a nagyobb bajoknak. Angliának úgy kell Egyiptom — mondotta már Bismarck — mint egy falat kenyér, a Szezei-csatorna miatt, amely összekapcsolja a birodalom keleti és nyugati részét. Idegszál ez az ő tarkójában, amely a hágerincét az agyvelővel összeköti. És most mégis megszüntette a felette való protektorátust. A kényszerű lemondás azonban csak a világtörténelem igazságszolgálatára, ha figyelembe vesszük mily körülmények közt sikerült azt neki kézre kaparintani.

Az angol világpolitika módszereire oly nagyon jellemző történet röviden a következő: A francia Lessps Ferdinánd francia részvényesek pénzén megásatja tíz év alatt (1859—1869) a szezei-csatornát, bár Palmerston angol premier ezt mindenáron megakadályozni igyekezett. Az angolok csak később eszmélnék rá, mily nagyot hibáztak, amikor a franciáknak hagyták a rájuk nézve oly fontos ut elkészítését, amely felnyitja rövidítette meg az indiai utat.

A hibát csak úgy lehetett jóvátenni, ha Egyiptomot birtokba veszik. Az angol miniszterelnök, Beaconsfield lord — a parlament tudta nélkül — négymillió frankért titokban megveszi a pénzavarba jutott kedive csatorna-részvényeit. Ez csak az első lépés volt, amelylyel a csatorna feletti hegemóniáját megszerelte. Egyiptomban zavarok törnek ki, Seymour admirális hajóhada 1882 júniusában három napon át bombázta Alexandriát, majd azt megszállja. Welseley döntően megveri Arabi pasha seregét, őt foglyul ejti és elfoglalja Kairót. Egyiptom tényleg angol birtok lett, miután pár hónap múlva Franciaországot egyszerűen kitétte az eladósodott ország pénzügyi ellenőrzéséből. A többi hatalom nem mozdult, Németország is a francia terjeszkedés ellenében Angliát pártolta. Franciaország soká nem tudta ezt a játékot a csatornán túli szomszédjának megbocsátani.

Az angol gyarmatpolitikának az az evangéliuma, hogy az Európán kívüli ember még nem érett meg az önálló életre, civilizátorius nem véd meg az önálló életre, a védelmező pedig természetesen csak Anglia lehet, amint hogy a gőzgéptől és a hajócsavartól a futballig minden szerintük nagy dolgot csak angol ember találhatott fel. Ezt senki náluk jobban és az általános civilizáció érdekében eredményesebben nem csinálhatja, amint hogy finomabb poasztót és acélt az angolnál az Urnak egy más tekintet népe sem csinál. Igazságtalanok lennének azonban, ha el nem ismernék, hogy az angol politika, bár ezáltal kétségkívül első sorban világuralomra való jogosultságát igyekezett bebizonyítani, nagyszabású átalakító munkát végzett mindenütt a modern haladás irányában. Így Egyiptomban is. Évezredek kulturáját eltemette a sivatag szele és a fehérbőrű barbároknak kellett egy újat kálálni. Az angol igazgató a csőd szélén álló országot a leggazdagabbak és legvirágzóbbak egyikévé tette. Szabályozta a Nilus áradását, csatornákat létesített és így nagyra emelte a mezőgazdaságot.

De az angol gyarmati rendszer itt sem tagadta meg magát. A nép állandó azipolyozása, a súlyos adók, a népnek a kormányzatból kizárása az elkeseredést mindinkább növelte. 1919-ben az egész ország forrongani kezdett az angol uralom ellen. A nacionalista mozgalom a lakosság minden rétegében elterjedt. Milner lord emlékiratot dolgozott ki Egyiptom autonómiajáról, hogy a lázongók lecsillapítsák. Ezt azonban Londonban elvetették és a háború után hallani se akartak autonómiairól. A nacionalista mozgalom erre újult erővel tört ki, most már Zaglul baha vezérlete alatt akit az angolok később fogásba vetettek. London azonban abbahagyta a kemény kéz politikáját és Egyiptom 40 esztendő szabad-ságbarca diadalmas befejezést nyert. A Britbirodalom hivatalosan úgy Londonban, az angol parlamentben, mint Kairóban az egyiptomi nép hivatalos képviselői előtt kijelentette, hogy a protektorátust megszünteti és a naptól kezdve „Egyiptom szabadon tölkedhet oly nemzeti intézmények megalkotására, amelyek a nemzet éhajának leginkább megfelelnek”.

Mi indította az angol politikát e merész gesztusra? Nem nehéz a magyarázat. Ki akarta békíteni a nagy részét muzulmán indusokat, akik azzal vádolják Angliát, hogy muzulmán ellenséget politikát folytat Törökországban csak úgy, mint Egyiptomban és Indiában. Aztán Lloyd George igen jól tudja, hogy Angliának elég gondja van Egyiptomon kívül is és ha egyszer, amint megtörtént, a szezei csatorna feletti biztossá van ursalma, nem érdemes a Faraók országából másodikk Irországot csinálni. Különösen akkor nem, amikor már amagya megvan az az újabb Irország — Indiában.

A szovjetsajtó tavasszal támadástól tart

Varsó, március 28. (Eredeti távirat) A szovjetsajtó, különösen Ukrajnában, sokat foglalkozik egy tavaszi hadjárat lehetőségével és azt írja, hogy a fehér gárdisták okvetlenül megtámadják Oroszországot. A támadásban résztvesz Románia, Lengyelország és Franciaország.

Törökország lefegyverzése

Páris, március 28. (Eredeti táv.) A külügyminiszterek konferenciáján a török—görög béke feltételül a már közölteken kívül tervezik, hogy Törökország 45.000 főnyi csendőrséget és 40.000 főnyi reguláris hadsereget tartsa fenn. A sevresi szerződés összesen 50000 embert állapított meg. A külügyminiszterek hajlandók a török kormánnyal való barátságos egyetértésben megállapítani bizonyos időtartamot, melynek letelte után Törökországban önkéntes toborzás útján ujoncozhatnak.

Nagy drágulás az ujvidéki piacon

A husneműek egy hét alatt 40 százalékkal megdrágultak

Ujvidék, márc. 28. (A Délbácska munkatársától). Az általános drágaság mind nagyobb mérvet ölt; az iparcikkek áremelkedése még mindig tart és ehhez, most hozzájárult, némely élelmicikkek hirtelen megdrágulása. Ahhoz hozzászólt mindenképpen, hogy a kirakatok ájélező tábláira levő számok napról-napra emelkednek, szíve megállás nélkül. A négyszáz dináros kalapok, négyszázötven dináros ingek és cipők láttára szédület fogja el a kispénzű munkás és tisztviselő embert. S most mindehhez még hozzájárul az élelmiszerek, különösen a hus árának hihetetlen emelkedése.

A múltban is csak mutatónak került egy miniatűr húsdarab a nagy tömegek sztalára, ezt azonban ugylátszik megirigyelte tőlük a sors, mert most ezt is el akarja venni. Az élő állat ára a legutóbbi héten hirtelen ugrásokkal emelkedett és ezzel természetesen lépést tartott a hus ára. Ma a husért a következő árakat kérték:

marhahus	— 56-60 korona
borjú hus	— 56-60 korona
bárányhus	— 64-68 korona
sertéshus	— 60-66 korona

Azonban nemcsak a hus drágult meg, hanem a főzelék félek is; egy kgr. paraj ára 30 korona, ehhez alkalmazkodik a többi zöldség féle is.

Az élő állat árának emelkedését azáltal magyarázzák, hogy most, amikor már nemcsak takarmánnyal kell etetni az állatokat, hanem nemcsak a legelőre is kihajthatók, mindenképpen azon van, hogy minél kevesebbet vigyen ki a piacra. Különbözik is tavasszal az árak minden évben emelkednek az említett okok következtében. A mostani drágulás azonban mégis teljesen úgy az élőállatoknál, mint a husneműeknél, mert két hét előtt még a következő árak voltak érvényben:

marhahus	— 32-36 korona
borjúhus	— 32-36 korona
sertéshus	— 42-46 korona

Az egyre növekvő árakkal szemben a társadalmi tehetetlen, hiszen még maguk a hatóságok sem tudnak fellépni ellene. A múlt évi ármaximálás sem ért el eredményt, egyrészt, mert az árak megállapításánál nem jártak el a kellő előrelátással, de főleg azért, mert a maximálás egymagában véve teljesen illuzorius, addig amíg nem gondoskodik arról, hogy árakat is kapjon a közönség maximumára.

A zsidó vallás reformátora

Luis Lévi párisi rabbi, a reformátor — Visszatérés a prófétákhoz — Vasárnap tartja az istentiszteletet

Páris, márc. 28. Egy fiatal párisi rabbi, Luis Lévi, a Copernic utcában templomot alapított, melyben nincs semmi hivatalosság és szertartásosság és itt, ebben az új otthonban a reformátorok tüzevel és elszántságával hirdeti az új zsidó vallást.

A rabbi alapelve az, hogy meg kell szabadulni a zsidóságnak a hagyománytól, melynek ma már — szerinte — nincsen értelme és modernizálni kell vallásukat. Nem ragaszkodik szó és betű szerint a szertartáshoz, de annál inkább a próféták szelleméhez. Természetesen a reformátor minden oldalról erősen támadják az orthodoxok, akiket viszont Lévi rabbi „zsidó klerikálisoknak“ nevez. Ő Bergson tanítványa és arra vállalkozott, hogy az új idők szelleméhez alakítja a régi hagyományokat.

A rabbi főfogását a következő szavakba foglalja:

— Nagyon vallásos környezetben nevelkedtem és mikor a tanulmányomat befejeztem, mély válságom estem át. Nem tudtam, mihez kezdjek. Aztán elolvastam Bergson egy könyvét és a szabadság gondolata hozzásegített, hogy megtaláljam hitemet. Megértettem, hogy

bizonyos rituális szertartások ma már érthetetlenek itt Nyugaton, a hívőket sokkal inkább eltávolítják Istentől, mint közelebb hozzák. Például érthetetlennek tartom, hogy ma mikor kalapunkat megemelve köszönünk, a zsidók a templomban főtartják kalapjukat. Ennek akkor lehetett értelme, mikor a turbán a nap sugarak ellen védte a fejelet, de nem ma. Hasonlóképpen nem lépem át a törvényt akkor, mikor a férfiakat és a nőket együvé illetem a templomokban és az imákból kihagytam ezeket a szövegeket, melyeket a régi hívők mondanak: „Uram, vezess minket Jeruzsálembe és újítsd meg az istentisztelet templomodat.“

— Őa nem tér vissza Palesztinába?

— Semmi áron.

— Nem érke-e támadások azért, hogy nem szombatot tartja az ünnepet, hanem a zsidótörténelemben legelőször vasárnap?

— A régi szombat nem volt egyéb, mint heil pihenő: társadalmi rendszabály. A judeizmus nemcsak az emberek, hanem az állatok nyugalmával is törődött. Eő volt írva, hogy az örvér és szarvasmacha is pihenje ki magát és nem akarom eltörölni a szombati ün-

nepeit. De nagyon gyakran összeegyeztethetetlenek találtam a modern élet szükségletével. Különbözik itt a bizonyíték: szombaton a templom mindig üres volt és most vasárnap reggel tele van. Azzal is vádolnak, hogy semmit sem törődök azzal, hogy híveim mit esznek. Ez igaz. Ezek a rendszabályok ma már értelmüket veszítették.

— Annak idején, mikor meghozták, egészségügyi rendeletek voltak és az orvostudomány, a rendőrség célját szolgálták. Majdan az izraeliták államot alkottak, nem pedig vallásos közösséget. Akkor mindent olyan törvények szabályozták, melyekkel most semmit sem tudunk csinálni. Mindenki cselekedjen lelkiismerete szerint. Ami engem illet, nem hiszem, hogy szombaton tilos lenne gépkocsiba, földalatti buszállni. Öt évig voltam háborúban, mint árkaár.

— Nem mint tábori lelkész?

— Annak kellett volna lennem. De nem találtam eléggé orthodoxnak: áldásom adom a egyes házasságokra is. Ezt a judeizmust, ezt az egyetemes vallást hirdetem. És a mi templomunk, minden felekezeti különbözőség nélkül nyitva van mindenkinek.

Francia—csehszlovák viszály

A katonai szerződés sérti a csehek önértetét

Prága, március 28. (A Délbácska levelezőjétől) Franciaország és Csehszlovákia viszonyát utóbbi időben megzavarták azok a támadások, amelyeket a csehszlovák sajtó a Csehszlovákiában működő francia katonai misszió ellen intézett. Jóllehet a francia—csehszlovák katonai szerződés a maga teljességében sohasem került nyilvánosságra, az utóbbi időben felsőbb helyről elkövetett indiszkrétciók következtében olyan körülmények jutottak napvilágra, amelyek a csehszlovák érzékenységet erősen bántották. Az 1918 ik évben megkötött katonai szerződés csaknem csupa olyan rendelkezést tartalmaz, amelyek Franciaország érdekeit szolgálják, míg a csehszlovák érdekeket alig veszik figyelembe. A csehszlovák érdekek általában e szerződésben csak alárendelt szerepet játszanak.

Benes legutóbbi párisi útja alkalmával megkísérelte e szerződés módosítását és azt, hogy Csehszlovákiát is vonják bele a Németországgal szemben kötött garanciális szerződésbe. Poincaré tudomásul vette Benes kívánságát, de nem határozott e kérdésben, minthogy Franciaország még nem döntött azokról az ellenszolgáltatásokról, amiket ezért kérhet.

A katonai szerződés Franciaország részére biztosítja 1927. év végéig a csehszlovák hadsereg főparancsnokságát, a vezérkar megszervezésének a jogát, a hadsereg francia tiszték által való ve-

zetését háboru esetén és (ha háborúban erre szükség volna) a csehszlovák hadsereg főparancsnokságának Franciaországba való áthelyezését. Ezenkívül megvan állapítva, hogy a hadsereg felszerelésének francia minta szerint kell történnie, hogy ez is megkönnyítse a csehszlovák és a francia hadsereg egyetemes működését. Ez idő alatt Franciaországnak joga van Csehszlovákiába bizalmiférfiakat küldeni.

Csehszlovákia nemzeti köréi most minden erejükkel azon dolgoznak, hogy az egyoldalú szerződést Csehszlovákiára nézve kedvezően módosíttassák. A legutóbbi napokban azután Párisból közölték a csehszlovák kormánytal, hogy Franciaország elvben hajlandó a garancia szerződésen kívül külön garanciális szerződést kötni Csehszlovákiával. A francia kormány természetesen ezzel szemben ellenköveteléseket állított fel, amelyekről azonban mélyen hallgatott. Állítólag arról van szó, hogy Csehszlovákiának korlátlan mértékben támogatnia kellene Franciaországot német és közép-európai politikájában. Ennek ellenében Franciaország hajlandó volna függetlenül az Angliával és Lengyelországgal kötött garanciális szerződéstől, Csehszlovákiával is garanciaszerződést kötni Németország ellen, valamint engedményeket tenni a katonai szerződés megváltoztatására. E kérdés végleges elintézését a génuai értekezlet utáni időre halasztották.

Az osztrák legitimista-párt a Károly-féle gyűjtések ellen

Helyteleníti az angol követség előtt történt demonstrációt A „Neues Wiener Journal“ levele misztifikáció

Bécs, március 28. (A Délbácska bécsi szerkesztőségétől.) Miként ismeretes, Bécsben a legitimisták körében óriási gyűjtési akció indult meg Károly excsászár érdekében. Az osztrák legitimisták megtudták, hogy Károlynak nincsen pénze és a legnagyobb nyomorban szenvedik Madeira szigetén. Természetesen ezen akció célja nem annyira a jótékonyaság, mint a legimista propaganda népszerűsítése. A szegény nyomorgó uralkodóval és nélkülöző családjával sokkal inkább lehet hatni a népiömegekre, mint a birtokpalástban megjelenő díszeg-

katonával. A meggyőződéses és üzletes legitimisták tehát egyaránt rávetették magukat a gyűjtési akcióra. A legitimista lapok hasábos címkéket közöltek Károly és nyolcadik gyermekét váró Zita nyomoráról, a konzervatív lapok pedig szintén szívetmegrázó leírásokban esetenként a volt uralkodócsalád szomorú helyzetét. A „Neues Wiener Journal“ a múlt héten levelet közölt Zita exkirályné egy ártóltagos udvarhölgyétől, aki a volt uralkodócsalád nyomorát szinte elviselhetetlennek tünteti fel. Ez a levél az osztrák legitimistákat fokozott akcióra

HIREK

— Massaryk lesz a király násznapja.

Prágából jelentik: Massaryk elnök lesz Sándor király násznapja. Ajándéku egy egyszerű szervizt készített cseh kristályból, amelynek kidolgozásán a legkiválóbb csehszlovák művészek fáradoznak.

— Tisztibát. Ujvidék.—Pétervárad helyőrségének tisztikara április elsején a város ház díszteremében táncmulatságot rendez, melyre a meghívókat a rendezőbizottság már székküldte.

— Panasz a közönség köréből. A ma postánk egy levelet hozott, mely súlyos panaszt emel azon állapotok miatt, melyek a káth. templó és a tisztviselőtelep közli uton uralkodnak. Városunknak ezt a kis ilgettelepét a szó szoros értelmében eltekinteni az a szemétdomb melyet a környékről odahordanak. Értjük és teljeszeggel méltányoljuk a telepen lakók felháborodását és tiltakozását az ellen, hogy a kertváros környékét szeméttelrakódó helynek használják fel. Ez ellen nemcsak esztétikai, hanem közegészségi okokból is óvást kell emelni, mert az ottani állapotok szinte kiáltanak gyors és erélyes hatósági közbeavatkozásra. A magunk részéről felhívjuk a városi hatóságok figyelmét a telepek körül, különösen a temető mellett vezető uton uralkodó állapotokra és reméljük, hogy a város megfelelő intézkedésekkel a türelmetlen állapotoknak véget fog vetni.

— A hideg március. Az első tavaszi napok nem hozták meg a meleg napjaités időt. Ez az Európában ritkán fordul elő több helyen hó is volt. A hideghullámok tegnap városunkba is elértek és ennek megfelelőleg a téli ruhák ismét előkerültek a szekrények mélyéről. A hideg időjárás még kellemetlen keleti szél is hozzájárult.

— Szerencsétlenség a városháza előtt. Tegnap délelőtt 10 óra körül a városháza előtt oly szerencsétlenül esett el Bradity Nikola 60 esztendő s ujvidéki lakos, hogy a lábát törte.

— Az angol kormány léghajókat hirdet eladásra. Newyorkból jelentik: Nagy feltűnést keltett a vasárnapi lapok egy hírdetése, amelyben az angol kormány közlése teszi, hogy négy léghajót ad el, amelyek az angol hadrajból valók. Ezek a léghajók valószínűleg azok lesznek, melyeket Németország szolgáltatói ki Angliának a versaillesi szerződés értelmében.

— Anglia és Franciaország látja el Károlyt. Párisból jelentik: A nagyköveti konferencia elhatározta, hogy Károly exkirálynak és családjának ellátására szükséges összegeket egyenlőre hat hónapra Franciaország és Anglia folyóítja. Károly exkirály március 23-án spanyol betegségben súlyosan megbetegedett. 24 és 40 fokos láza volt, állapota igen komoly.

— A Bortermelők Egyesületének közgyűlése. A novisádi Bortermelők Egyesülete ezúton értesíti tagjait, hogy f. évi április hó 2-án vasárnap délután 3 órakor tartja évi rendes közgyűlést, a novisádi Helyszövetkezet helyiségében. (Epres-u. 16.)

— Eljegyzés. Léh Sárkát Novisádról eljegyezte Negri Angelo Milánóból.

— Harmincmillió vásár. Németországi lapjelentés szerint a lipcsei vásár előző hete 30 millió márkára menő eladással zárult. A német kereskedelmi körök egyetértelműleg megállapították, hogy az idei lipcsei vásár minden irányban még a legvérmesebb várakozásokat is felülmulta.

— Chat-Noir SITTL BILLA hirneves zene-, hang- és állatimitátor 30-án tartja bucsu előadását.

— Az angol trónörökös látogatása Japánban. Tokióból jelentik: A japán kormány nagy előkészületeket tesz az angol trónörökös ünnepélyes fogadtatására, ki április 12-én hadihajón érkezik Jokohamába. Az angol trónörökös az egész Japán hajóraj fogja fogadni és Hirohito régensherceg üdvözl, akivel együtt utazik Tokióba, ahol két hétig fog tartózkodni.

— Lenin halálos beteg? Kopenhágából jelentik: Lenin állapotában az utolsó napok alatt oly fokú rosszabbodás állott be, hogy környezete közeli halálát várja. Lenin közeli halálával számolva a bolsevista vezéreket a helyzet megbeszélésére összehívták.

— Halálos végű fascista—szocialista verekedések. Milánóból jelentik: A fascisták kongresszusára tegnap igen sok fascista érkezett ide a vidékről. Több helyen a szocialisták megtámadták őket, mire ezek bosszúból szétrombolták a vasutasok házát, egy vasutat agyonlőttek és ötöt megsebesítettek. Ravennában is halálos végű összeütközés volt a fascisták és szocialisták között és csak a rendőrség gyors és erélyes beavatkozásának köszönhető, hogy a verekedésnek nem lett több áldozata.

— Chat-Noir SITTL BILLA hirneves zene-, hang- és állatimitátor 30-án tartja bucsu előadását

— XV. Benedek pápa akadályozta meg Vilmos kiadatását. Budapestről jelentik, hogy az elhunyt XV. Benedek pápa emlékére Rómában az egyházi és politikai világ részvételével emléknapot tartottak, amelyen különösen a pápának a béke érdekében és a jólétnek terén kifejtett működését méltatták. Meglepetészerűen hatott Hóber főszervezőnek a felzólalása, aki elmondotta, hogy az antant azért állott el Vilmos császár kiadatásának követelésétől, mert Benedek pápa minden befolyását érvényesítette, hogy Németországot ettől a szűgyentől megmentsse.

— Persián Ádám bűnügye. Budapestről jelentik: A büntető törvényszék ma kezdte tárgyalni Persián Ádám volt kormánybiztos, hírlapíró és Rejőd Alpár dr. magánhivatalnok bűnügyét, akiket az ügyészség az állam ellen elkövetett bűntettelt vádol, mert a vádirat szerint a terheltek június 1-től július végéig megbeszéléseket folytattak a budapesti csehszlovák követséggel, melynek egy emlékiratot adtak át Benes külügyminiszter részére. Ebben olyan kitételek vannak, melyek a csehszlovák köztársaságot vagy más külföldi államot a magyar állam ellen cselekvésre kívánták indítani. A memorandumban a mai kormányzatot és kormányzati rendszert gyalázták. Rejőd Alpár azonkívül bizonyos bizalmas közlésekért 13500 koronát vett fel a követségtől. Az ügyészség Szemző-Sloger Ernő volt államtitkárt is vádolta, miután ez azonban megszökött, nyomozó levelet adott ki ellene. A vádat Mikolcay ügyész képviseli, a vádlottakat dr. Nagy György, dr. Ács Jenő és dr. Rejőd Jenő ügyvédek védik. Persián Ádám a tárgyaláson kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, a memorandumhoz semmi köze és annak létezéséről sem tudott.

— Chat-Noir SITTL BILLA hirneves zene-, hang- és állatimitátor 30-án tartja bucsu előadását.

— Megszökött harminckét menyasszonyától a harmincharmadikkal. Berlinből jelentik: A Bréma közelében levő Lehe városban harminckét feleség volt egy szélhámosnak a mindgyiktől ajándékokat csalt ki. Végül megszökött harmincharmadik menyasszonyával, aki egy kereskedésben volt alkalmazva. Szökése után levelet írt otthon hagyott harminckét menyasszonyának s azzal biztatja őket, hogy vissza fog térni hozzájuk. A megcsalt menyasszonyok feljelentették a rendőrségen.

gazdaság orosz kor nek foily tevékeny országba itt most és franci lyek edd A Balkán hatalmi mondatá Leg itikának olasz g majd sa olasz ko Balkán biztos ti kenység delme a kenység kivétel tetéael ydnak bun és Egyfelő tők kö közeled A galja A vezérő lrányul ségük két ha szág b pal ké nyűvé sét, az szökév tért és egy n szólnü nyező. **Az** munk szok szom hajna éjsza töme vagy szok cára emel péld törté árai min mag talál tel, volt és vat ebb kl kile adé há mo aré tu' ro' vő áll an po vo te pl er ra se

serkenlette. Miként ismeretes, Hoyng Kuró gróf és két társa vagy ötven legitimista kíséretében megjelent a bécsi angol követéig épüle előtt és felhívta az angol követséget, hogy járjon közbe Károly érdekében. A követ távollétében egy követési titkárnak két levelet adtak át, amelyben megkérik az angol királyt és az angol királynét, hogy Károlyt és családját anyagilag támogassa. A deputáció nagy visszatevészt szült úgy az osztrák politikai, mint a külföldi diplomáciai körökben és általában az volt az uralkodó hangulat, hogy Ausztria mai helyzetében nem engedheti meg magának azt a luxust, hogy követelésekkel lépjen a nagyhatalmak elé, melyek éppen azon fáradoznak, hogy az országot segítsék. A külföldi diplomáciai körök ezen véleménye tudomására jutott az osztrák legitimistáknak is. Ebből azután nagyon megijedtek. Nem azért, mintha vajmi nagyon szívükön fektüdne az ország sorsa, hanem azért, mert még mindig számílnak a külföldi támogatásra és nagyon vigyáznak arra, hogy senki se haragítsa meg. Az osztrák legitimisták tehát hitelen távarodót fujsk. A feketesárga legitimisták pártjának elnöke, Wolff ezredes megiltotta a párt tagjait, hogy a gyűjtést akcióban tovább is exponálják mszkat. A köriratban amelyet az összes párt-szervezetek vezetőjének megküldött, ezt a tiltam a következőképen okolja meg:

"A „Neues Wiener Journal"-ban levél jelent meg a császárnő egyik állítólagos udvarhölgyétől. Ennek a levélnek valódságát minden józan embernek már csak azért is kétségbe kell vonni, mert ebben a szenzáció hajhászó újságban jelent meg. E levél hatása alatt a párt három tagja izléstelen és meggondolatlan módon az itteni angol követség előtt tiltatást rendezett és valami kérvényfélért nyújtott át. En már a következő napon a követéig titkára előtt őszinte sajnálatomat fejtetem ki a párttagok egyéni és felelőtlen akciójá miatt.

E alkalommal nyomatékosan felhívom az összes tagokat, hogy a jövőben tartózkodjanak megfontolatlan csinyektől, mert ezek pártunk reputációját sértik."

Wien, 1922 március 20. Wolff ezredes elnök.

Wolff ezredes érdekes körirata, melynek egy példánya birtokomban van, nemcsak azért érdekes, mert ezzel az osztrák legitimisták maguk cáfolják meg a Károly nyomoráról elterjesztett híreket, hanem azért is, mert a „Neues Wiener Journal"-ban az állítólagos udvarhölgy levelét Schager báró közölte, aki Károly exkirály másik osztrák pártjának vezetője és a volt uralkodó gazdasági megbízottja. Wolff ezredes körirata tehát a másik legitimista vezért dezavuuja és így élenken rávilágít azokra a veszekedésekre, amelyek az osztrák legitimista táborban már másfél esztendő óta dülnek.

Wolff ezredes fenti köriratában egyidejűleg az összes párt-szervezeteknek a következő parancsot küldte ki:

A FEKETE SÁRGA LEGITIMISTÁK PÁRTJA
Pártvezetőség: Wien, 18. Gentzgasse 123

A párt tagjainak szigorúan megiltom, hogy olyan gyűléseken, vagy mozgalmakban, amelyek célját puccs, terror, vagy pogrom képezik, részt vegyenek.

Az elnök: Wolff ezredes

A fekete-sárga ezredes e „parancsának," szándékosan nevezem e köriratot parancsnak, mert a legitimista párt tagjai szigorú katonai fegyelem alatt állnak és a belépéskor hűségcsküt tesznek — szüntén érdekes oka van. Wolff ezredes belátta azt, hogy a párt nem igen számíthat a polgárság között népszerűségre. Ezért megszerené változtatni a párt eddigi taktikáját. A múltkoriban nyilatkozatot adott ki, amelyben az antiszemitizmust élesen elítéli. Egyben felhívta a zsidókat, hogy csatlakozzanak pártjához. Ugyanakkor a munkásság között is agitációt kezdett. Természetesen kísérlete mindkét helyen kudarcot vallott, azonban e fanatikus monarchista nem adta fel a reményt, hogy a zsidók és a munkásság szintén pártjához fognak csatlakozni. Így tehát most arra törekszik, hogy a pártjában hangadó puccsista és antiszemita elemeket háttérbe szorítsa. Szemere Pál.

Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár
Novisad — Ujvidék.
Részvénytőke és tartalékalap 10 1/2 millió.
Betétállomány — — — 50 millió.
Pénzügyminiszteri engedéllyel deviza kereskedelemre jogosítva. 332
Külföldi átutalások legelőnyösebb napi árfolyamon
Wien: Anglo-Oesterreichische Bank
Prága: Prager Kredit Bank
Páris: Credit Lyonnais.
Berlin: Deutsche Bank
Triest: Banca Commerciale Triestina
Budapest: Magyar Államános Hitelbank
Betéteket, amelyeket mindenkor felmondás nélkül fizetünk vissza, 6%-al kamatoztatunk; 3 vagy 6 óra leköttöt betéteknél kedvezményes kamatozást nyújtunk.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Szkopljéből jelentik, hogy egy vonat Vuticsna és Matenika között elgázolt hat munkást, akik közül három a helyszínen meghalt, három pedig súlyosan megsebesült.

— **Leszakadt hegy.** A Szarajevo—Mosztár vonalon Rama és Jablanica között leszakadt egy hegy és több száz méternyi távolságon betemette a vasutvonalat. A forgalom e részen teljesen szünetel, a személyszállítás is csak átszállással történhet.

— **Beograd nem kap román lisztet,** Beograd város tanácsában az a hír terjedt el, hogy Románia nem tudja szállítani a megrendelt 200 waggon lisztet, mivel a kivitelre kerülő egész lisztkontingenst Franciaország és Svájc vásárolták meg.

— **A zagrebi kommunisták.** A zagrebi rendőrség 8 kommunistát fogott el, akiket azzal gyanúsítanak, hogy ők rendezték a tüntetést Ala Aliagica kivégzése alkalmával.

— **A dalmát földművesek kongresszusát** 27-én este fejezték be Splitben. A kongresszus több határozati javaslatot fogadott el, amelyek mind a mezőgazdaság javítását célozzák. Azután elhatározták, hogy a földművesek ünnepélyesen fogadják a királyt Dalmáciában.

— **Dalmáciai vasutak.** A spliti községtanács elhatározta, hogy lépéseket tesz a Splitet Boszniával összekötő vasut felépítésének ügyében.

— **Kihallgatták Zagrebban a fascistákat.** A Zagrebba hozott fiamel fascistákat tegnap kihallgatták a hadbírószágon. Tagadják, hogy jugoszláv területen merényletet akartak volna elkövetni Zsnela ellen. Az olasz parlamentben interpellációt intésték a kormányhoz, hogy tegyen lépéseket az elfogott fascisták kiszabadítása érdekében.

— **Chat-Noir SITTL BILLA** hírneves zene-, hang és állatimitátor 30-án tartja bucsu előadását.

— **A kínai matrózok el akarják adni a hadihajókat.** Berlinből jelentik: A kínai hadiflotta tisztjei és matrózai követelik a kormánytól, hogy adja el a hadihajókat és az értük kapott pénzből fizesse ki a hónapok óta ki nem adott zsoldot. Azt mondják a tengerészek, hogyha a kormány ezt a követelést nem teljesíti, akkor ők maguk fogják a hajókat eladni.

— **Bécsben emelik a kenyér árát.** Bécsből jelentik: A kenyér árát április elsejétől kezdve újból felemelik. A fekete kenyér kilója 610 korona, a finom térsza liszté 687 korona lesz.

A telepek eladása nem kerül közgyűlés elé

A tanács a jogügyi, pénzügyi és gazdasági bizottság elé terjeszti — Nem akarja egyedül vállalni a felelősséget — Mikor kezdik meg az eladást?

Ujvidék, márc. 28. (A Délbácska munkatársától.) A szőlőtelepek megváltását még mindig nem kezdték meg, bár az erre vonatkozó összes munkálatokat befejezték már. A telepek árát felbecsülték, minden egyes holdnak az árát megállapított a bizottság, amint az annak idején közölte is a Délbácska. Most semmi más munka nincsen, mint megkezdeni az eladást. A tanácsnak erre joga van a közgyűlés megkérdése nélkül is. Mégis előbb a jogügyi, gazdasági- és pénzügyi bizottság elé fogja terjeszteni jóváhagyás céljából a telepek árát felbecsülő bizottság munkáját, mert a városi tanács nem akarja egyedül a felelősséget viselni, amely a telepek eladásával esetleg reá hárulhat.

Közgyűlés elé azért nem terjesztik az ügyet, mert egyrészt nem szükséges, másrészt mert ott esetleg az annyira különböző befolyások hatása alatt csak elhúzódná lemet az örökáron megváltás ügye. Egyébként arra semmi szükség sincs, mert a közgyűlés egyszer már jóváhagyta a telepek örök áron való megváltását. A jogügyi, gazdasági és pénzügyi bizottság e hét végén, vagy a jövő hét elején fog összeülni és véglegesen jóváhagyja azt a munkát, melyet a telepek árát megállapító bizottság végzett.

Ezzel azután befejezést nyert a telepek körüli folyt nagy harc és megkezdődik az eladás. Munkatársunk illetékes helyen érdeklődött az iránt, hogy mikor kerül sor a megváltásra.

Miután a telepek egy részének bérlete 1922. december 31-én jár le — mondta informátorunk — a megváltás ez év végéig történhet, minden valószínűség szerint már a nyár folyamán megkezdjük és azon leszünk, hogy a folyó gazdasági év végéig ezt a munkát be is fejezzük.

Hogy a megváltás miképpen fog megtörténni arra vonatkozólag pontosan intézkedik a városi tanácsnak határozata. Természetesen ezt minden részletében végre is fogjuk hajtani. A szegénysorsuk részére kiállításba helyezett könnyítésekkel a maga teljes egészében végre hajtjuk. A novisadi tanácsot ebben az a cél vezérli, hogy azok tartassák meg továbbra is a földet, akiknek az eddigi tulajdonuk volt és akik nehéz munka árán gazdag termőfölddé alakították át a terméketlen — csak legelőre alkalmas — vidéket. Az erre vonatkozó rendelkezéseket különben a telepek eladásának megkezdésekor az összes érdekeltekkel tudatos fogjuk.

Tőzsde.

Beograd, márc. 28. Csehizlovák korona 142'50, London 354 Páris 720, Newyork 81, Genf 1530, Milánó 410, Prága 149, Berlin 550, Bécs 1'15, Budapest 975.

Zürich, márc. 28. Berlin 154, Newyork 516, Milánó 2605, Prága 925, Budapest 57'50, London 2246, Páris 4615, Zagreb 156, Bécs 67/5.

Budapest, március 28. (Zárlat.) Napoleon d'or 3490—3520, font 4040—4060, dollár 918—923, frank 8175—8225, márka 268—278, lira 4590—4630, rubel 43'50—44'50, lei 650—660, szokol 1650—1665, dinár 1050, svájci frank 17850, lengyel márka 21—22, osztrák korona 11'25—12'25, London 4000—4020, Zürich 17'750—17'785, Berlin 260—277, Prága 1645—1675, Milánó 4575—4625, Newyork 950—930, Páris 8200—8250, Zagreb 267'50—277'50, Bécs 11'25—12'25, Magyarhitel 1950, Papir 2600, Államvasut 5825, Déllvasut 1760, Adria 7750, Atlantika 2650, Saigó 7000, Középa 12'950, Ganz Danubius 40'000, Rimamurányi 2370, Szlavónia 1360, Nasici 21'700.

Ujvidéki terménytőzsde. Buza bácskai 78, 2% Ujvidék vidékéről kötés 1750, bánáti Kikinda vidékéről kínálat 1775. Árpa bánáti kínálat 1150, Zab bácskai és szerémi kínálat 1240, Tengeri bánáti kötés 1250, Széna kínálat 700, Liszt kínálat nullás 2360, főző 2260. Sertészsír kínálat 8000, kereslet 7800.

A fascisták vezére Berlinben

Berlin, márc. 28. Wirth kancellár fogadta Mussolini olasz képviselőt, a fascisták vezérét, akinek az olasz—német viszonyt kielégítőnek mondta. A kancellár azt is kijelentette, hogy éppen most kedvező kereskedelmi megállapodások készülnek a két ország között. Mussolini Rathenaut is fel fogja keresni, akivel tárgyalni akar.

A kisállamoknak csak feltételesen engedik meg a részvételt a genuai konferencián

London, március 28. (Eredeti távirat) Lloyd George és Schanzer olasz külügyminiszter a londoni megbeszéléseken főleg azon feltételekről tárgyaltak, amelyek mellett a kis államoknak megengedik a részvételt a genuai konferencián.

A szlovenszkói ellenzék szervezkedése

Pozsony, március 28. A felvidéki ellenzéki pártok Losonc székhelyen egy központi iroda szervezkedését határozták el, melyben a magyar keresztényszocialista párt, a magyar jogpárt és az Erdős-kárpátok egyesült magyar pártjai, valamint a szepesi németek pártja fogják képviselniei magukat.

Rendeleti uton léptetik életbe a kerületek beosztását.

Beograd, március 28. (Eredeti távirat) Parlamenti körökben az a hír terjedt el, hogy a kormány a kerületi felosztásról szóló törvényjavaslatot rendeleti uton fogja életbeléptetni, mivel semmi remény nincs rá, hogy a nemzetgyűlés ezt rövidesen megszavazza.

Színház—Mozi

A Nemzeti Színház műsora. Szerda. Carmen, Valyani Eugenia a beogradi opera tagjának vendégfellépte. Valyani Eugenia a legjobb Carmenek egyike, hangjának tökéletessége, szuggesztív temperamentuma és nagyszerű játéka nemcsak Hosét büvöli el, hanem az egész közönséget is.

A Chat Noir áprilisi műsorának összeállításán most fáradozik az igazgatóság. Az eddig szerződött tagok között van Emilia Gebauer céllövésznek akinek bravuros mutatványai nemrégén még egy előkelő müncheni kabaré közönségét szórakoztatták, Rudi Altmann, a legjobb szerb komikus, néhány táncduett és egy olyan kitűnően összeállított kísértő műsor, amely teit házakat fog biztosítani a Chat Noirnak a következő hónapban. Emilia Gebauer mutatványai kimagasló értékű eseménynek ígérkeznek. A műsor kiegészítése még folyik.

Munkásműkedvelő előadás a Szlobodában. A legteljesebb érdeklődés előzi meg az ujvidéki Munkás Szakszervezeti Tanács végleges bizottsága által április 1-én rendezendő műkedvelő előadást, amelyen Tóth Ede nagyhatalmú népszínműve, a „Falu rossza” kerül színpadra magyar és a „Piroszászió alatt” c. egyfelvonásos dráma szerb nyelven. Az előadás este 8 órakor kezdődik.

Valódi „ERÉNYI DIANA- Sósbornesz”

minden gyógyszerárban, drogériában és jobb üzletben kapható:

Kis üveg ára — K 18.—
Közép üveg ára — „ 50.—
Nagy üveg ára — „ 100.—

A valódi „Erényi Diana” sósbornesz minden házban nélkülözhetlen.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Forgalomba hozza: JUGOPHARMACIA r. t. DIANA-osztálya Zagreb, Prilaz 12.

Tö.v. védve. Vezérképviselőt és főlerakat a Vojvodina részére:

KORODY LAJOS és TÁRSA
NOVISAD. 2266-2-31

Viszonteladóknek magas engedmény! — Kívánatra árajánlatot küldünk.

SPORT

Rovatvezető: Nemes Károly

Az elmúlt vasárnap szomorú események között az egyedüli vigaszt a NAK-BSK-mecca előtt lefolyt ifjúsági mérkőzés nyújtotta. Amint lát a novisadi nevelésű ifjúságiaktól láttunk, garancia a jövőre. Különösen a NAK ifjúsági csapatától — amely ez alkalommal az OSKV ifjúságát verte 4:1 arányban — láttunk technika, taktika és küzdőképesség dolgában olyat, ami a mai elsőcsapatokat is felülmulja. A NAK ifjúságának ez volt a 14-ik mérkőzése megalakulása óta és a jól fejelemzett csapat egyetlen egyet sem veszített ebből. A jövő nagy csapatának vasárnapi összehállítása ez volt: Paszt J., Németh, Varga, Hauzer, Tóth, Mandics, Grünberg I., Pllkó, Dobi, Grünberg II. Paszt II.

Nagy meglepetést hozott a vasárnap rendezett futóverseny Beogradon át. A bécsi bajnok Stefanovicsot nem kevesebb mint három belgrádi futó előzte meg a célban.

Szenzációsan szerepelt a szombat és vasárnap Bécsben rendezett körmérkőzéseken a II. osztályú Szlován. Első nap megverte az Amatőrt 5:3-ra, a második napon 5:5 arányban eldöntetlenül végzett a Rapiddal.

A BSK-NAK mérkőzésen éppen egy tucsbodabánál értesítették Schmidet, a NAK balhátját, hogy feleségének kisgyermek született. Nem volt tehát csoda, hogy nagyon „készenre” játszott a játék további folyamán.

A J. Makkabi csatársora a NAK ellen a következő összehállításban állt ki: Hippich, Celllag, Harasztli, Bencze, Belovai. Ez a csatársor, ha összeszokik, a legelső lehet városunkban. A vasárnapi szerepelés azonban valószínűleg két pontjába kerül a Makkabinak, ha megnyeri is a meccset, mert Celllag és Hippich játéklehetőségeit adja meg a belgrádi szövetség, mivel a szövetségi alszövetséget meg nem kérdőjelez ez irányban.

Sipos világrekordot állított fel. A MAFC úszói németországi utjuk első állomásán, Magdeburgban háromnapos mérleg keretében mérköztek a németekkel. A harmadik napon azonban a MAFC úszója megnyerte a 3x100 méteres és 5x50 méteres gyorsúszóversenyt, a növekedéstől csak karcsúsággal vesztette el a magdeburgi Helussal szemben. Sipos 50 méteres melisszában 33,8 másodperccel új világrekordot állított fel. A MAFC holnap Lipcsében versenyez.

Az FTC vasárnapi eldöntetlen mérkőzése után az MTK ismét egy ponttal vezet a bajnokságban.

A bajnokság állása a harmadik fordulónál:

	Játszott	Nyert	Vesztett	Éld.	Pontszám	Goalarány
1. BSK	3	2	—	1	5	6:2
2. Jugoszlávia	2	2	—	—	4	12:2
3. Szlovénia	3	2	1	—	4	8:3
4. NAK	3	2	1	—	4	4:3
5. Sokol	3	1	1	1	3	3:5
6. Vardar	1	—	—	—	2	7:0
7. Konkordia	3	—	1	2	2	2:3
8. J. Makkabi	3	—	3	—	0	3:15
9. OSKV	3	—	3	—	0	3:15

Felkészítő szerkesztő: Dr. Szlezák Rezső.
Kiadótulajdonos: Fátih Ferenc és társai.

Női és férfi 2583-2-2 tisztviselőket

felvesz biztosító intézet. — Cím a kiadóhivatalban.

APOLLO MOZGÓ

MÁRCIUS 29

Judex új megbízatása.

III. rész.

Vendéglő

Futaki-ut. 124. sz., házzal együtt azonnal szabad kézből eladó Pletikoszic Jócó kőműves mester által Mátyás király ul. 25.

Irodaszolga

azonnal felvétetik. — Magnezit Szénsavművek Novisad, Vásártér.

Két szárnyas ajtó eladó

3 méter magas, 1⁵⁰ méter széles. Magyar-u. 74. 2590-1-2

?

készülnek leggyorsabban és legolcsóbban mindennemű könyvnyomdai munkák



GUTENBERG

könyvnyomdában Novisad, Szabadságtér 1. szám alatt (a róm. katólikus templommal szemben). — Telefon 98.

Báthory-utca 5-ös számú ház
szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető
Hunyadi-utca 29. sz. 2556 2 2

FEDEZŐ MÉNER

AMERIKAI ÜGETŐK.

LATAVIEC s. pej 1'30
EZERMESTER tekete 1'32
ARGONAUT S. s. pej 1'29
GRODEK pej 1'28

ELŐJEGYZÉSEKET ELFOGAD

ifj. Gerber Nándor

STARI BEČEJ. 2—7

Shállításí és Fuvarozási Vállalat.

Telef. 270. **KRUMESZ PÁL** Telef. 270

UJVIDÉR, FUTAKI-UTCA 82. SZÁM ALATT.

elvállal helybeli és vidéki áru fuvarozást **teherautóval** vagy stráfkocsikkal és áruberaktozást.

Egy nagyobb családi ház

nagy kerttel, **2 utcai, 1 udvari** lakással és a megfelelő mellékhelyiségekkel azonnal eladó egy utcai lakás azonnal átvehető. — Bővebb t Futaki-ut 124. szám alatt. 2569-2 2

Egy hálószoba 2592-1-2

MAHAGONI

és 2 Club-karosszék bőrből, eladó. Wilson trg. 4.

BUTOR!

Szobabutorok, ebédlők, hálószobák, íróasztalok, ottomanok, chais-long-ok, hintaszékek, fotelek és más különféle székek, mosdók, konyhaberendezés, mosóteknők, ágyak, szekrények, asztalok és minden e szakmába vágó cikket mélyen leszállított árak mellett nagyban és kicsinyben végleg kiárusítják

VÉGELADÁS!

Wrška Testvérek (azelőtt W. Schön)

Novisad, Pašičeva (Szűcs) ul. 10. 2581-2-3

BUTOR!

KIÁRUSÍTÁS!